

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΤ/ΣΗΣ,
ΤΥΠ/ΣΗΣ ΚΑΙ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Α΄**

**Ταχ. Δ/ση: Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας : 101 76
Πληροφορίες : Κ. Τζήμας
Χ. Δημάκου
Τηλ.: 210 2124285, 2102124345
Fax : 210 5238337**

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 20 / 07 / 2010

Αριθ. Πρωτ.: 280938

ΠΡΟΣ: Π.Κ. έδρες τους

**ΚΟΙΝ: 1. Γραφείο Υπουργού κας
Κ. Μπατζελή
2. Γραφείο Υφυπουργού
κου Μ. Καρχιμάκη
3. Γραφείο Γ.Γ. Αγροτικής
Πολιτικής και Διεθνών
Σχέσεων κας Γ. Μπαζώτη
4. Γραφείο Γ.Γ. κου Γ.
Κανελλόπουλου
5. ΕΦΕΤ
Δ/ση Εργαστηριακών
Ελέγχων
Τμήμα Αμεσης
Αντιμετώπισης Κινδύνων**

**ΘΕΜΑ: «Κατάργηση της ΥΑ 552/2004 και τρόπος διεξαγωγής ελέγχων
για ΓΤΟ στα σημεία εισαγωγής»**

Με το σχετικό έγγραφο της Δ/σης μας 280862/14-6-2010 σας διαβιβάστηκε η ΥΑ 271260/7-6-2010 (ΦΕΚ 794/Β/08.06.2010) με την οποία καταργείται η ΥΑ 552/2004. Ως εκ τούτου με το παρόν έγγραφο διευκρινίζεται ο τρόπος διεξαγωγής των ελέγχων για ΓΤΟ στα σημεία εισαγωγής, στις εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων και κατά τις εξαγωγές για προϊόντα φυτικής

προέλευσης (πρωτογενούς παραγωγής έως και 1^{ης} μεταποίησης) που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

1. Θεσμικό πλαίσιο – Στόχος ελέγχων

Τα τρόφιμα, τα οποία περιέχουν, αποτελούνται ή παράγονται από ΓΤΟ, επιτρέπεται να κυκλοφορούν στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μόνο εφόσον έχουν περάσει από τη διαδικασία έγκρισης που καθορίζει ο κανονισμός (ΕΚ) 1829/2003. Η κυκλοφορία των εγκεκριμένων ΓΤ τροφίμων υπόκεινται στις απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας και επισήμανσης που καθορίζονται στα άρθρα 12 και 13 του κανονισμού (ΕΚ) 1829/2003 και στα άρθρα 4 και 5 του κανονισμού (ΕΚ) 1830/2003.

Η ανάγκη ελέγχου τροφίμων της ελληνικής αγοράς για την παρουσία ΓΤΟ απορρέει από την υποχρέωση εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 882/2004, των ήδη αναφερθέντων κανονισμών, καθώς και μιας απόφασης εκτάκτων μέτρων για το ΓΤ Ρύζι Bt63 προέλευσης Κίνας. Κατά τη διεξαγωγή των ελέγχων λαμβάνεται υπόψη, η Σύσταση της Επιτροπής 2004/787/ΕΚ σχετικά με την δειγματοληψία ΓΤΟ και το **Κοινοτικό Μητρώο ΓΤ τροφίμων και ζωοτροφών** (http://ec.europa.eu/food/dyna/gm_register/index_en.cfm) όπου αναφέρονται όλα τα εγκεκριμένα ΓΤ τρόφιμα και ζωοτροφές στην ΕΕ.

Το κοινοτικό νομικό πλαίσιο συνοψίζεται στις παρακάτω πράξεις:

- **Κανονισμός (ΕΚ) 882/2004 «για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων»** όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
- **Κανονισμός (ΕΚ) 1829/2003 «για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές»** όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
- **Κανονισμός (ΕΚ) 1830/2003 «σχετικά με την ιχνηλασιμότητα και την επισήμανση των ΓΤΟ και την ιχνηλασιμότητα τροφίμων**

και ζωοτροφών που παράγονται από ΓΤΟ και για την τροποποίηση της οδηγίας 2001/18/ΕΚ».

- **Απόφαση 2008/289/ΕΚ «σχετικά με τη λήψη έκτακτων μέτρων για το μη εγκεκριμένο ΓΤΟ Bt 63 σε προϊόντα ρυζιού»**
- **Σύσταση της Επιτροπής 2004/787/ΕΚ «σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη δειγματοληψία και την ανίχνευση ΓΤΟ και υλικών παραγόμενων από ΓΤΟ ως προϊόντων ή συστατικών προϊόντων στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) 1830/2003»,**

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ο στόχος των ελέγχων είναι:

- Η συμμόρφωση των κυκλοφορούντων ΓΤ τροφίμων με τους κανόνες έγκρισης που καθορίζονται από τον κανονισμό 1829/2003, που αποτελεί θέμα ασφαλείας.
- Η συμμόρφωση των κυκλοφορούντων ΓΤ τροφίμων με τους κανόνες επισήμανσης και ιχνηλασιμότητας που καθορίζονται από τους κανονισμούς 1829/2003 & 1830/2003, που αποτελεί θέμα ενημέρωσης του καταναλωτή.

Η Δ/ση ΜΤ&ΠΕ είναι υπεύθυνη για την εποπτεία και συντονισμό της διεξαγωγής ελέγχων για ΓΤΟ, στα σημεία εισαγωγής-εξαγωγής και στην εσωτερική αγορά, για προϊόντα φυτικής προέλευσης (πρωτογενούς παραγωγής έως και 1ης μεταποίησης) που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση και προέρχονται από τρίτες χώρες.

Οι έλεγχοι διεξάγονται από ποιοτικούς ελεγκτές των Περιφερειακών Κέντρων Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου όταν το σημείο ελέγχου ανήκει στον νομό που εδρεύουν και από τους εκάστοτε ποιοτικούς ελεγκτές των Δ/σεων Γεωργίας-Αγροτικής Ανάπτυξης των Ν/Α όταν το σημείο ελέγχου ανήκει σε άλλο νομό, από αυτόν της έδρας του Περιφερειακού Κέντρου Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου.

Επισημαίνεται ότι σε έκτακτες περιπτώσεις δύνανται οι ελεγκτές των Περιφερειακών Κέντρων Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου να διεξάγουν ελέγχους και σε σημεία ελέγχου της περιφέρειάς τους που ανήκουν σε άλλους νομούς από αυτόν της έδρας τους, όπως και ελεγκτές των Δ/νσεων Γεωργίας-Αγροτικής Ανάπτυξης των Ν/Α να διεξάγουν ελέγχους σε νομούς που έχουν τις έδρες τους τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου.

Τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου έχουν την εποπτεία και τον συντονισμό των ελέγχων που διεξάγονται από τις Δ/νσεις Γεωργίας-Αγροτικής Ανάπτυξης των Ν/Α των νομών της περιφέρειάς τους. Τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου επικοινωνούν με τις Δ/νσεις Γεωργίας-Αγροτικής Ανάπτυξης των Ν/Α των νομών της περιφέρειάς τους, λαμβάνουν πάντα γνώση των αναγγελιών εισαγωγής-εξαγωγής, λαμβάνουν πάντα την απόφαση διεξαγωγής ή μη εργαστηριακού ελέγχου και τηρούν όλα τα σχετικά αρχεία, ανεξάρτητα από την υπηρεσία (Περιφερειακά Κέντρα, Δ/νσεις Γεωργίας-Αγροτικής Ανάπτυξης των Ν/Α) που διεξάγει τον έλεγχο.

2. Είδη ελέγχων

Στην Ελλάδα δεν καλλιεργούνται ΓΤΟ, συνεπώς τα ΓΤ τρόφιμα (συμπεριλαμβανομένων των ΓΤ πρώτων υλών τροφίμων) εισάγονται απευθείας από τρίτες χώρες, αλλά διακινούνται και μέσω χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τους λόγους αυτούς και στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του ΥΠΑΑΤ, κρίνεται απαραίτητο να γίνονται έλεγχοι τόσο κατά την εισαγωγή, όσο και στις εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων για τρόφιμα φυτικής προέλευσης (πρωτογενούς παραγωγής έως και 1ης μεταποίησης) που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

Ο επίσημος έλεγχος περιλαμβάνει:

- τον έλεγχο εγγράφων,
- τον έλεγχο ταυτότητας (μακροσκοπικός έλεγχος εξακρίβωσης),

- τον φυσικό έλεγχο (Είναι ο έλεγχος επισήμανσης και ο έλεγχος μέτρησης για κάποιες παραμέτρους. Γίνεται με δειγματοληψία και ακολούθως εργαστηριακό έλεγχο).

Ο έλεγχος στα συνοδευτικά έγγραφα, στην ταυτότητα και στην επισήμανση γίνεται στο 100% των φορτίων.

Ο φυσικός έλεγχος που αφορά εργαστηριακή ανάλυση, γίνεται μέσω δειγματοληψίας στα διακινούμενα φορτία από τους ποιοτικούς ελεγκτές και ακολούθως εργαστηριακής δοκιμής από κρατικά ή ιδιωτικά διαπιστευμένα (κατά το διεθνές πρότυπο EN ISO 17025) επίσημα εργαστήρια ελέγχου (συνημμένος υπάρχει ο πίνακας 2 με τα επίσημα εργαστήρια ελέγχου για ΓΤΟ). Ο έλεγχος γίνεται επί του δείγματος για την ανίχνευση πιθανών απαγορευμένων ή μη δηλωμένων ΓΤΟ όπως ορίζονται από σχετικές Κοινοτικές και Εθνικές νομοθετικές-κανονιστικές διατάξεις.

Οι διοικητικοί έλεγχοι (έλεγχος εγγράφων, ταυτότητας και επισήμανσης) υπαγορεύονται από τη νομοθεσία (εφαρμογή συστήματος ιχνηλασιμότητας για τους ΓΤΟ) και από το γεγονός ότι δεν είναι τεχνικά δυνατή η ανίχνευση ΓΤΟ σε όλα τα είδη τροφίμων, λόγω υψηλής επεξεργασίας. Ως εκ τούτου τα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων καθορίζουν την λήψη απόφασης για εργαστηριακό έλεγχο.

Ως εκ τούτου και για το έτος 2010 καταρτίστηκε από την υπηρεσία μας η στρατηγική των ελέγχων βάσει Ανάλυσης Επικινδυνότητας (Risk Assesment) όπως απαιτείται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 882/2004. Η αξιολόγηση κινδύνων και το πρόγραμμα ελέγχου καταγράφεται στα Πολυετή ολοκληρωμένα Εθνικά σχέδια ελέγχων (ΠΟΕΣΕ) κάθε έτους.

3. Ανάλυση Επικινδυνότητας και Διαχείριση Επικινδυνότητας (Risk Management) για το 2010

Οι παράγοντες οι οποίοι λήφθηκαν υπόψη προκειμένου να διαμορφωθεί η στρατηγική των ελέγχων είναι οι κατωτέρω:

1. Ισχύοντα κοινοτικά έκτακτα μέτρα.
2. Εθνικά μέτρα ελέγχων, εφόσον τεκμηριώνονται με εκτίμηση της επικινδυνότητας.
3. Τα σήματα RASFF, λαμβάνοντας υπόψη κυρίως του έτους 2009, που έχουν συγκεντρωθεί στον Πίνακα α.
4. Στοιχεία σχετικά με τις καλλιέργειες (είδη και χώρες καταγωγής) και την εμπορία ΓΤΟ σε διεθνές επίπεδο στους Πίνακες β και γ.
5. Αποτελέσματα προηγούμενων ελέγχων (συμμορφούμενα ή μη προϊόντα, συμμορφούμενες ή μη εταιρείες, ετικέτες εταιρειών με τη μεγαλύτερη κατανάλωση) καθώς και τις παρατηρήσεις από τον προηγούμενο έλεγχο του FVO.
6. Τεχνική δυνατότητα ανίχνευσης DNA από ΓΤΟ (αποκλείονται τα προϊόντα υψηλής μεταποίησης).
7. Η κατάσταση στις εγκρίσεις ΓΤΟ στην ΕΕ, καθώς και οι γνωμοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) για τους ΓΤΟ που βρίσκονται στο στάδιο της αδειοδότησης.

Πίνακας α. Κοινοποιήσεις στο RASFF για την παρουσία μη εγκεκριμένων ΓΤΟ σε τρόφιμα έτους 2009

Μη εγκεκριμένος ΓΤΟ	Αριθμός σημάτων RASFF
ΓΤ λιναρόσπορος FP967	78
ΓΤ ρύζι Bt 63	16

ΓΤ αραβόσιτος (MON 88017, MIR 604)	10
ΓΤ παπάγια 55-1	3

Πίνακας β. Χώρες στις οποίες καλλιεργούνται και διακινούνται σε μεγάλο ποσοστό εγκεκριμένοι στην ΕΕ ΓΤΟ

Χώρα	ΓΤ φυτά
ΗΠΑ	σόγια, αραβόσιτος, βαμβάκι, ελαιοκράμβη, ζαχαρότευτλο
Αργεντινή	σόγια, αραβόσιτος, βαμβάκι
Βραζιλία	σόγια, αραβόσιτος, βαμβάκι
Καναδάς	ελαιοκράμβη, αραβόσιτος, σόγια, ζαχαρότευτλο
Παραγουάη	σόγια

Πίνακας γ. Πιθανές μη εγκεκριμένες γενετικές τροποποιήσεις που κυκλοφορούν ή θα κυκλοφορήσουν εμπορικά έως το 2010 και μπορεί να εμφανιστούν στην ΕΕ

ΓΤ ΦΥΤΟ	ΗΠΑ	ΚΙΝΑ	ΙΝΔΙΑ
ΒΑΜΒΑΚΙ	MON 88913	3	1
ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ	LY038 MIR604 (πρόκειται να εγκριθεί σύντομα)		
ΠΑΠΑΓΙΑ	55-1	1	
ΚΟΛΟΚΥΘΑ	CZW-3		
ΓΛΥΚΙΑ		1	

ΠΙΠΕΡΙΑ			
ΜΗΔΙΚΗ	J101, J163		
ΤΟΜΑΤΑ		2	
ΡΥΖΙ	LLRICE62		

4. Απαιτήσεις Επισήμανσης και Ιχνηλασιμότητας

Σύμφωνα με τους Καν. 1829/2003 και Καν. 1830/2003, Άρθρα 12 και 4 αντίστοιχα, αφενός για να υπάρχει δυνατότητα επιλογής στον καταναλωτή και αφετέρου για να αποφεύγεται η παραπλάνηση του, απαιτείται «για τα προϊόντα που αποτελούνται από ή περιέχουν ΓΤΟ», οι φορείς διακίνησης να διασφαλίζουν σε ότι αφορά την **επισήμανση** ότι:

α) για τα προσυσκευασμένα προϊόντα ή συστατικά τροφίμων που περιέχουν, αποτελούνται ή παράγονται από ή περιέχουν ΓΤΟ και που απευθύνονται στον τελικό καταναλωτή, οι λέξεις **«Το παρόν περιέχει/αποτελείται/παράγεται από γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς (όνομα του οργανισμού/ών)»** ή **«Το παρόν προϊόν περιέχει/αποτελείται/παράγεται από γενετικώς τροποποιημένο (όνομα του οργανισμού/ών)»**, αναγράφονται στην ετικέτα στην γλώσσα της χώρας στην οποία θα διακινηθεί το προϊόν, στο ίδιο μέγεθος και με την ίδια γραμματοσειρά που αναγράφονται άλλα σχετικά στοιχεία του προϊόντος.

β) για τα μη προσυσκευασμένα προϊόντα (π.χ. χύδην προϊόντα) που περιέχουν, αποτελούνται ή παράγονται από ή περιέχουν ΓΤΟ και που απευθύνονται στον τελικό καταναλωτή, οι λέξεις **«Το παρόν περιέχει/αποτελείται/παράγεται από γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς (όνομα του οργανισμού/ών)»** ή **«Το παρόν προϊόν περιέχει/αποτελείται/παράγεται από γενετικώς τροποποιημένο (όνομα του οργανισμού/ών)»** αναγράφονται επί του εκθετηρίου του προϊόντος ή πλησίον αυτού, στην γλώσσα της χώρας στην οποία διακινείται το προϊόν.

Από την υποχρέωση αυτή απαλλάσσονται τα τρόφιμα που περιέχουν υλικό το οποίο περιέχει, αποτελείται ή παράγεται από εγκεκριμένους ΓΤΟ σε συνολικό ποσοστό < 0,9% **επί κάθε μεμονωμένου συστατικού του τροφίμου**, εφόσον η παρουσία του υλικού αυτού είναι τυχαία και τεχνικώς αναπόφευκτη και οι επιχειρήσεις επιδεικνύουν (εάν συμβαίνει κατ' εξακολούθηση) τεκμήρια επ' αυτού.

Όσον αφορά την **ιχνηλασιμότητα** προϊόντων που περιέχουν, αποτελούνται ή παράγονται από ή περιέχουν ΓΤΟ, πρέπει σε όλα τα στάδια διάθεσης στην αγορά να συνοδεύονται από έγγραφα που να αναφέρουν ότι **«περιέχουν/αποτελούνται/παράγονται από γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς (όνομα του οργανισμού/ών)»** καθώς και τους μοναδικούς ταυτοποιητές των ΓΤΟ (δεν είναι απαραίτητοι οι ταυτοποιητές στην περίπτωση που τα προϊόντα παράγονται από ΓΤΟ).

Από την υποχρέωση αυτή απαλλάσσονται τα τρόφιμα που περιέχουν υλικό το οποίο περιέχει, αποτελείται ή παράγεται από εγκεκριμένους ΓΤΟ σε συνολικό ποσοστό < 0,9% **επί κάθε μεμονωμένου συστατικού του τροφίμου**, εφόσον η παρουσία του υλικού αυτού είναι τυχαία και τεχνικώς αναπόφευκτη και οι επιχειρήσεις επιδεικνύουν (εάν συμβαίνει κατ' εξακολούθηση) τεκμήρια επ' αυτού. Επίσης εξαιρούνται τα τρόφιμα για τα οποία η κοινοτική νομοθεσία προβλέπει ειδικά συστήματα ταυτοποίησης.

Στις περιπτώσεις εγκεκριμένων ΓΤ πρωτογενών προϊόντων τα οποία θα υποστούν μεταποίηση προκειμένου να διατεθούν στην αγορά, ενημερώνεται πάντα - είτε υπάρχει είτε δεν υπάρχει ορθή επισήμανση - ο ΕΦΕΤ προκειμένου να προβεί σε ελέγχους ορθής επισήμανσης στο μεταποιημένο προϊόν (π.χ. εισαγωγής ΓΤ Σόγιας που θα μεταποιηθεί σε σογιέλαιο).

Επισημαίνεται ότι τα προϊόντα προελεύσεως ΗΠΑ δεν έχουν από την εθνική τους νομοθεσία ανάγκες επισήμανσης για γενετικές τροποποιήσεις. Ως εκ τούτου σε περίπτωση εργαστηριακής ανίχνευσης ή δήλωσης εγκεκριμένης γενετικής τροποποίησης σε τέτοια προϊόντα τα οποία δεν φέρουν επισήμανση,

οι εισαγωγείς πρέπει να προβαίνουν σε αλλαγή επισήμανσης (στην γλώσσα της χώρας στην οποία θα διακινηθούν).

5. Εργαστηριακός έλεγχος δειγμάτων

Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, από τον εργαστηριακό έλεγχο αποκλείονται προϊόντα, στα οποία δεν είναι τεχνικά δυνατή η απομόνωση DNA και άρα η ανίχνευση γενετικής τροποποίησης (π.χ. βαμβάκελαια, κραμβέλαια, σάλτσες σόγιας).

Ο εργαστηριακός έλεγχος των εισαγομένων από τρίτες χώρες προϊόντων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας εκφράζεται ως ποσοστό επί των εισαγωγών βάσει της κατηγοριοποίησης του κινδύνου σε χαμηλό (ποσοστό ελέγχων 5-10%), μεσαίο (ποσοστό ελέγχων 20%-30%) και υψηλό (ποσοστό ελέγχων 40%-50%).

Εξαιρούνται οι έκτακτες περιπτώσεις (π.χ. Λιναρόσπορος προέλευσης Καναδά, Ρύζι προελεύσεως Κίνας) στις οποίες ο έλεγχος μπορεί αν φτάνει το 100% για όσο διάστημα κρίνει η υπηρεσία μας.

Κατά την εισαγωγή θα πρέπει να εκτιμώνται ιδιαίτερος τα αποτελέσματα του ελέγχου των εγγράφων που παρουσιάζει ο εισαγωγέας και να δίνεται ιδιαίτερο βάρος στη χώρα προέλευσης, σε προηγούμενη μη συμμόρφωση των εισαγωγέων (που συχνά οφείλεται στη δυσκολία να ανταποκριθούν οι εξαγωγείς), καθώς και στη συχνότητα εμφάνισης μη συμμορφώσεων σε συγκεκριμένα προϊόντα από τα σήματα RASFF. Εισαγωγείς που δηλώνουν εγκεκριμένες ΓΤ στα εισαγόμενα προϊόντα τους και προσκομίζουν τα απαραίτητα συνοδευτικά έγγραφα, υπόκεινται σε λιγότερο αυστηρούς ελέγχους επιβεβαίωσης των πιστοποιητικών.

Οι περιφερειακές αρχές ελέγχου οφείλουν να παρακολουθούν ημερησίως τα εισερχόμενα RASFF και να ανασκοπούν τακτικά τα

αρχεία τους, προκειμένου να προβαίνουν σε στοχευμένους αντίστοιχους ελέγχους.

Υπενθυμίζεται ότι οι πραγματοποιούντες τον έλεγχο οφείλουν να ενημερώνουν τον εισαγωγέα, όσο και να αναγράφουν στα σχετικά έντυπά τους, τη θεσμοθετημένη δυνατότητα ένστασης (διαδικασία δεύτερης γνώμης) επί του αποτελέσματος του εργαστηριακού ελέγχου. Σε μια τέτοια περίπτωση επανεξετάζεται από το ίδιο ή άλλο διαπιστευμένο εργαστήριο το αντίδειγμα.

Σε περίπτωση μη συμμορφούμενου προϊόντος, και βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002 καθώς και της ΚΥΑ 15523/2006 δύναται να εφαρμοστούν αναλόγως της περίπτωσης, διαδικασίες αλλαγής επισήμανσης, ανάκλησης, καταστροφής ή επανεξαγωγής, διοικητικές και άλλες κυρώσεις (αναλόγως της περίπτωσης) ενώ ταυτόχρονα ενημερώνεται και ο ΕΦΕΤ, προκειμένου να συνεχιστεί ο έλεγχος και στην εσωτερική αγορά. Επιπροσθέτως οι αρμόδιες υπηρεσίες υποχρεούνται να προβούν στην έκδοση σχετικού RASFF. Συγκεκριμένα, σε περιπτώσεις διακίνησης μη εγκεκριμένων γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών ακολουθούνται κατά περίπτωση διαδικασίες επανεξαγωγής, δέσμευσης, ανάκλησης και καταστροφής των εν λόγω προϊόντων. Σε περιπτώσεις διακίνησης εγκεκριμένων γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών που δεν φέρουν επισήμανση, ακολουθούνται κατά περίπτωση διαδικασίες επανεξαγωγής, δέσμευσης, ανάκλησης και επανεπισήμανσης.

Οι περιφερειακές αρχές ελέγχου επικοινωνούν και υποχρεούνται να κοινοποιούν άμεσα στην Δ/ση ΜΤ& ΠΕ μόνο σχετικά έγγραφα και εκθέσεις δοκιμών για μη συμμορφούμενα προϊόντα.

Κάθε 6 μήνες τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου αποστέλλουν στην Δ/ση ΜΤ& ΠΕ υπηρεσιακώς και ηλεκτρονικώς σχετικό έγγραφο με συγκεντρωτικά αποτελέσματα ελέγχων σύμφωνα με το κάτωθι υπόδειγμα (αναγράφονται το είδος των προϊόντων, ο αριθμός φορτίων, η χώρα προέλευσης, οι πραγματοποιηθέντες εργαστηριακοί έλεγχοι αριθμητικώς και ως ποσοστό επί του συνόλου των εισαγωγών καθώς και ο

αριθμός των μη συμμορφούμενων προϊόντων ξεχωριστά για μη εγκεκριμένες γενετικές τροποποιήσεις και μη ορθές επισημάνσεις):

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ εξαμήνου....

Είδος	Αριθμός φορτίων	Χώρα Προέλευσης	Πραγματοποιηθέντες Εργαστηριακοί Ελεγχοι	% Εργαστηριακών Ελέγχων επί συνόλου εισαγωγών (χώρας-είδους)	Μη Συμμορ/να (μη εγκεκριμένα)	Μη Συμμορ/να (μη ορθή επισήμανση)
Αραβόσιτος	15	ΗΠΑ	5	33%	1	-
Αραβόσιτος	10	Κίνα	2	20%	-	1
Ρύζι	10	Παραγουάη	1	10%	-	-

Για την δειγματοληψία ακολουθείται η Σύσταση της Επιτροπής 2004/787/ΕΚ ή το ISO 24333:2009 (για την δειγματοληψία χύδην προϊόντων δημητριακών σε στατικά και κινούμενα φορτία). Το μέγεθος του εργαστηριακού δείγματος χύδην προϊόντων είναι 2,5 Kg χωρισμένο σε α' και β' δείγμα του 1,25 Kg.

Με την κατάργηση της ΥΑ 552/2004, παύει και η Υπουργική Εγκύκλιος 2174/6-9-2006 περί ελέγχων 100% σε φορτία ρυζιού από τρίτες χώρες. Ελεγχος 100% θα γίνεται μόνο για Κινεζικής προελεύσεως ρύζι.

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται η κατηγοριοποίηση των κινδύνων ανά είδος φυτικού ιστού και ποσοτώσεις ελέγχων για το υπόλοιπο του 2010. Οι περιφερειακές αρχές ελέγχου οφείλουν να τηρήσουν το σχήμα ελέγχων για το υπόλοιπο του 2010 χωρίς να λάβουν υπόψη, τους ελέγχους του 1^{ου} εξαμήνου του 2010.

**ΣΧΗΜΑ ΕΛΕΓΧΩΝ 2010 ΓΙΑ ΤΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ
ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ**

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Σόγια	ΧΑΜΗΛΟΣ	10% (Οσες ΓΤ σόγιες κυκλοφορούν παγκοσμίως είναι και εγκεκριμένες από την Ε.Ε. Υπάρχουν όμως και αρκετές μη εγκεκριμένες πειραματικές. Ως εκ τούτου οι έλεγχοι γίνονται κυρίως για θέματα ορθής επισήμανσης και ιχνηλασιμότητας)	Διοικητικός έλεγχος 100%
Αραβόσιτος	ΥΨΗΛΟΣ	50% (Ο Αραβόσιτος παρουσιάζει μεγάλη επικινδυνότητα λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει πληθώρα εγκεκριμένων και μη εγκεκριμένων από την Κοινότητα Γ.Τ. Αραβοσίτων. Η χρονική υστέρηση μεταξύ των εγκρίσεων Γ.Τ. Αραβοσίτων από την Κοινότητα σε σχέση με τρίτες χώρες επιτείνει αυτή την επικινδυνότητα)	Διοικητικός έλεγχος 100%
Ρύζι	ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	100% από Κίνα (Το Ρύζι παρουσιάζει	Διοικητικός έλεγχος 100%

	ΧΑΜΗΛΟΣ	και 10% από άλλες χώρες	
Παπάγια	ΥΨΗΛΟΣ	50% (τουλάχιστον μία φορά το χρόνο για κάθε προμηθευτή από <u>ΗΠΑ και Κίνα</u>)	Διοικητικός έλεγχος 100%
Προϊόντα από ελαιοκράμβη*	ΜΕΣΑΙΟΣ	20% (Αφορά Ελαιοκράμβη σε πρωτογενή μορφή)	Διοικητικός έλεγχος 100%
Προϊόντα από βαμβάκι*	ΧΑΜΗΛΟΣ	10% (Αφορά Βαμβάκι σε πρωτογενή μορφή)	Διοικητικός έλεγχος 100%
Πατάτα**	ΧΑΜΗΛΟΣ	5% Μετά από σχετική ειδοποίηση (Η Πατάτα BASF Plant Science έχει πάρει έγκριση μόνο για βιομηχανική χρήση και όχι για τρόφιμο/ζωοτροφή. Ως εκ τούτου υπάρχει μικρός κίνδυνος επιμόλυνσης σε τρόφιμα που περιέχουν ή αποτελούνται από πατάτα.)	Διοικητικός έλεγχος 100%
Λοιπά προϊόντα (αναδυόμενοι κίνδυνοι-χωρίς έκτακτα μέτρα)	-	Βάσει εγγράφων της Δ/νσης ΜΤ&ΠΕ	Ανάλογα με τις κοινοποιήσεις του RASFF
Έκτακτα μέτρα (τυχόν νέα που θα προκύψουν μετά από κοινοποιήσεις του RASFF)	-	Βάσει εγγράφων της Δ/νσης ΜΤ&ΠΕ	Έκτακτα μέτρα Ανάλογα με τις κοινοποιήσεις του RASFF

* Δεν ανιχνεύεται το DNA σε προϊόντα υψηλής μεταποίησης (όπως σογιέλαιο, καλαμποκέλαιο, κραμβέλαιο, βαμβακέλαιο για ανθρώπινη κατανάλωση και άλλα). Επισημαίνεται ότι προϊόντα βαμβακιού και ελαιοκράμβης τα οποία δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση δεν αποτελούν αρμοδιότητά μας.

** Επισημαίνεται ότι ακόμα δεν έχει αρχίσει η καλλιέργεια της συγκεκριμένης πατάτας. Ως εκ τούτου έλεγχοι θα αρχίσουν να λαμβάνουν χώρα προς το τέλος του χρόνου και ύστερα από σχετική ειδοποίηση της Δ/νσης μας.

Για τις περιπτώσεις ελέγχων σε γλυκιά πιπεριά, κολοκύθα, μηδική και τομάτα που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, η Δ/νση μας θα ενημερώσει τις περιφερειακές αρχές εάν και εφόσον καταστεί ανάγκη ελέγχων.

Περιφερειακές αρχές ελέγχου οι οποίες δεν έχουν μεγάλο αριθμό εισαγωγών προκειμένου να καλύψουν τις προαναφερόμενες ποσοτώσεις θα πραγματοποιούν έλεγχο στο πρώτο εισαγόμενο φορτίο της περιοχής εποπτείας τους και θα περιμένουν να καλυφθεί το αντίστοιχο ποσοστό ελέγχου μέσα στις επόμενες χρονιές, εκτός και αν επικαιροποιηθεί σε άλλη κατηγορία ο σχετικός κίνδυνος. Μέσω της παρακολούθησης από την Δ/νση μας των εξαμηνιαίων καταστάσεων ελέγχων θα καλύπτεται το ποσοστό ελέγχων από περιφερειακές αρχές με μεγάλο όγκο εισαγομένων φορτίων προκειμένου να τηρηθεί το προαναφερόμενο σχήμα ελέγχων. Η υπηρεσία μας δύναται να επικαιροποιήσει το σχήμα ελέγχων κάθε χρονιάς και μέσα στην χρονιά σε περιπτώσεις εκτάκτων κινδύνων.

Οι ερωτήσεις που θα συνοδεύουν τα εργαστηριακά δείγματα και θα απευθύνονται από τις περιφερειακές αρχές ελέγχου προς τα εργαστήρια επισήμου ελέγχου καταγράφονται κάτωθι ανάλογα με το είδος του φυτικού ιστού.

Σόγια: Ερωτάται το εργαστήριο για Ανίχνευση ΓΤ DNA από εγκεκριμένο ΓΤΟ. (Σε περιπτώσεις μη ορθής επισήμανσης, μια θετική ανίχνευση

εγκεκριμένου ΓΤ ακολουθείται από ποσοτικοποίηση και ανά περίπτωση ταυτοποίηση. Το εργαστήριο πάντα καθοδηγεί τις περιφερειακές αρχές).

Αραβόσιτος: Ανίχνευση ΓΤ DNA από εγκεκριμένο ΓΤΟ. (Σε περιπτώσεις μη ορθής επισήμανσης, μια θετική ανίχνευση εγκεκριμένου ΓΤ ακολουθείται από ποσοτικοποίηση και ανά περίπτωση ταυτοποίηση).

Ρύζι: Ανίχνευση ΓΤ DNA (σε κάθε περίπτωση θετική ανίχνευση σημαίνει μη εγκεκριμένο ΓΤΟ). Αφορά το μη εγκεκριμένο ΓΤ ρύζι Bt63 ή το LLRise601.

Σίτος: Ανίχνευση ΓΤ DNA (σε κάθε περίπτωση θετική ανίχνευση σημαίνει μη εγκεκριμένο ΓΤΟ). Αφορά διάφορες μη εγκεκριμένες ΓΤ.

Λιναρόσπορος: Ανίχνευση ΓΤ DNA (σε κάθε περίπτωση θετική ανίχνευση σημαίνει μη εγκεκριμένο ΓΤΟ). Αφορά το μη εγκεκριμένο ΓΤ λιναρόσπορο FP967.

Παπάγια: Ανίχνευση ΓΤ DNA (σε κάθε περίπτωση θετική ανίχνευση σημαίνει μη εγκεκριμένο ΓΤΟ). Αφορά τη μη εγκεκριμένη ΓΤ παπάγια Sunup.

Βαμβάκι/Ελαιοκράμβη: (Μόνο σε πρωτογενή μορφή και μόνο όταν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση). Ανίχνευση ΓΤ DNA από εγκεκριμένο ΓΤΟ. (Σε περιπτώσεις μη ορθής επισήμανσης, μια θετική ανίχνευση εγκεκριμένου ΓΤ ακολουθείται από ποσοτικοποίηση και ανά περίπτωση ταυτοποίηση).

Πατάτα: Ανίχνευση ΓΤ DNA (Μπορεί η πατάτα BASF Plant Science να είναι εγκεκριμένη αλλά μόνο για βιομηχανική χρήση και όχι για ανθρώπινη κατανάλωση. Σε περίπτωση θετικής ανίχνευσης ακολουθεί αναγκαστικά ποσοτικοποίηση. Σε περίπτωση ποσοστού <0,9 % το προϊόν θεωρείται ότι επιμολύνθηκε τυχαία και αποδεσμεύεται. Σε περίπτωση ποσοστού >0,9 % το προϊόν χειρίζεται όπως τα τρόφιμα με μη εγκεκριμένη γενετική τροποποίηση, κοινώς δεν υπάρχει η δυνατότητα αλλαγής επισήμανσης).

6. Ελεγχος για εξαγωγές προς τρίτες χώρες και ενδοκοινοτική διακίνηση

Λόγω του γεγονότος ότι δεν υπάρχει καλλιέργεια Γ.Τ.Ο στην χώρα μας, δεν θα λαμβάνει χώρα κανένας έλεγχος κατά τις εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή κατά την ενδοκοινοτική διακίνηση σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρώτη ύλη

που χρησιμοποιήθηκε παράχθηκε επί Ελληνικού εδάφους ή εισήχθη και ελέγχθηκε για ΓΤ τροποποιήσεις (με αρνητικά αποτελέσματα) κατά την εισαγωγή.

7. Ενδοκοινοτική διακίνηση

Οι εγκεκριμένοι από την Κοινότητα Γ.Τ.Ο διακινούνται ελεύθερα στα κράτη μέλη. Στα σημεία εισόδου της Κοινότητας γίνεται αντίστοιχα έλεγχος από έκαστο κράτος μέλος. Ως εκ τούτου ο κίνδυνος σε περιπτώσεις ενδοκοινοτικής διακίνησης μη εγκεκριμένου ή μη ορθά επισημασμένου Γ.Τ.Ο είναι μικρός.

Ως εκ τούτου, οι περιφερειακές αρχές ελέγχου οφείλουν να προβούν ετησίως σε διοικητικό και εργαστηριακό έλεγχο τουλάχιστον μίας εγκατάστασης επιχείρησης του νομού τους, η οποία εισάγει ενδοκοινοτικά προϊόντα αρμοδιότητάς τους (πρωτογενή προϊόντα φυτικής προέλευσης έως και 1^{ης} μεταποίησης που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση) και τα οποία δεν έχουν ελεγχθεί από αρχές άλλου κράτους-μέλους και δύνανται να εμπεριέχουν γενετική τροποποίηση.

Παρακαλείστε όπως ενημερώσετε σχετικά όλες τις Ν/Α της περιοχής εποπτείας σας.

Συν.: 1. Πίνακας 1 Εγκεκριμένων ΓΤΟ & προϊόντων τους (σελ. 6)

2. Πίνακας 2 – Επίσημα Εργαστήρια Ελέγχου για ΓΤΟ (σελ. 1)

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ
α/α

Ε. ΚΟΥΡΕΝΤΑ